

Deze krant wordt huis-aan-huis verspreid in het werkgebied van het project Zeeweringen en verschijnt tweemaal per jaar.

Dijktrajecten 2007 af

Stormseizoenen kan weer beginnen

Eerder dit jaar viel bij u nummer 1 van deze huis-aan-huis krant in de brievenbus. Hierin kondigde projectbureau Zeeweringen aan in uw omgeving tussen 1 april en 1 oktober de steenbekleding van een aantal dijken te gaan versterken. Inmiddels ligt het werkseizoen al weer enige tijd achter ons en kunnen wij u melden dat het werk volgens plan verlopen is.

Wat gebeurde er in 2007

Dit jaar kreeg 20 kilometer Zeeuwse dijk een nieuwe of versterkte bekleding. Ongeveer 5 kilometer langs de Westerschelde, ruim 14 kilometer langs de Oosterschelde en bij Westkapelle op Walcheren kreeg 1200 meter dijk een extra laag stenen om de golven van de Noordzee nog beter te kunnen weerstaan. Wat precies waar gebeurde leest u verderop in deze editie.

Veilige dijk

De veiligheid van een dijk ligt niet alleen aan de hoogte en de breedte ervan. Ook het type en de kwaliteit van de steenbekleding speelt een rol. Na de watersnoodramp in 1953 zijn tijdens de Deltawerken tot aan 1990 alle dijken verhoogd en versterkt. Voor het grootste deel bestond de bekleding uit natuursteen of betonblokken. Omdat ons laaggelegen land zeer kwetsbaar is voor overstromingen worden de dijken voortdurend gecontroleerd. In 1996 bleek dat op een aantal plaatsen de steenbekleding niet meer aan de huidige veiligheidseisen voldeed. Hoewel nooit sprake van direct gevaar, was dit toch aanleiding om in 1997 projectbureau Zeeweringen op te starten.

Stand van zaken

Projectbureau Zeeweringen moet in 2015 in totaal 325 kilometer dijkbekleding hebben verbeterd. In de afgelopen tien jaar werd daarvan ongeveer de helft gerealiseerd. Een klein rekensommetje maakt duidelijk dat er de komende jaren nog flink

moet worden aangepakt. Maar met de ervaring die inmiddels is opgedaan is een versnelling geen probleem. Tot 2015 staat gemiddeld 23 kilometer per jaar op het programma.

Winterstop

In de wintermaanden wordt niet aan de dijk gewerkt. Vanwege het risico dat het openbreken van een dijk met zich meebrengt, wordt dit werk alleen buiten het stormseizoen uitgevoerd. Toch zitten de medewerkers van het projectbureau dan niet stil. Aan de uitvoering van een dijktraject gaat drie jaar vooraf. Gedurende die tijd wordt onder meer samengewerkt met gemeenten en natuur- en milieuorganisaties en worden de nodige vergunningen aangevraagd. In het jaar voorafgaand aan de uitvoering wordt gesproken met omwonenden en bedrijven in de omgeving van de betreffende dijkvakken. Het projectbureau houdt waar mogelijk met ieders belang rekening. Zo probeert ze overlast tot een minimum te beperken.

Zijn we in 2015 weer veilig?

We zijn nu al veilig. In Nederland waken Rijkswaterstaat en waterschappen voortdurend over uw veiligheid tegen het water. De huidige norm voor onze dijken is dat ze een superstorm, die theoretisch gezien eens in de 4000 jaar voorkomt, aan moeten kunnen. Als in 2015 de steenbekleding van de Zeeuwse dijken is versterkt voldoen ze daaraan. Daarmee wordt veilig superveilig. ■

Westkappelse Zeedijk

Het werk aan de Westkappelse Zeedijk is weer een stuk verder. In 2006 was al het gedeelte tussen De Tank en K. de Vosweg afgerond. Nu is ook het stuk van 't lezeren Torentje tot Camping Moens klaar.

Op de bestaande steenbekleding is een laag breuksteen aangebracht. Deze is ingegoten met asfalt. Over het hele stuk – ook dat van 2006 – is bovendien de kreukelberm ingegoten met asfalt. Dit maakt het extra sterk.

Voor het werk moesten grote hoeveelheden breuksteen worden aangebracht. Om overlast voor

omwonenden zoveel mogelijk te beperken is dit grotendeels via het water aangevoerd. Soms was dit door slecht weer niet mogelijk en leverde transport over de weg hinder voor omwonenden. Dit is telkens in overleg snel opgelost.

Door het werk over twee jaar te verdelen hebben flora en fauna een grotere kans terug te keren en heeft de zeldzame paarse strandloper ook tijdens het werk eten kunnen vinden. In 2008 wordt het laatste stuk van de Westkappelse Zeedijk vanaf de K. de Vosweg richting Domburg versterkt.

Ellewoutsdijkpolder

Bij Ellewoutsdijk zijn de havenplateaus opgeknapt en is 700 meter dijk weer stormklaar. Het bijzondere bij de verbetering aan deze dijk is dat deze overslagbestendig is gemaakt. Dit houdt in dat ook aan de binnenkant een beschermingslaag is aangebracht, waardoor overslaande golven ook daar geen schade kunnen aanrichten.

Bovendien is de ondertafel van de dijk overlaagd met breuksteen. Alle werkzaamheden waren voor de havendagen afgerond, zodat het feest hier geen hinder van ondervond. De watersportvereniging was hierover zeer tevreden.

Anna Jacoba-, Kramers- en Prins Hendrikpolder

Dit was op Sint Philipsland het eerste dijktraject dat werd versterkt. In dit werk zijn zo'n 10.000 ton breuksteen en 17.000 vierkante meter betonzuilen verwerkt. Ook is 20.000 vierkante meter Haringmanblokken gekanteld. Deze betonblokken, aangebracht tijdens de dijkverbeteringswerken van 1979, waren niet zwaar genoeg meer. Door ze op hun kant te plaatsen wordt de steenbekleding dikker en kunnen de blokken dus worden hergebruikt.

Met het werk aan de aansluitende Philipsdam is pas na 1 juli gestart. Hierdoor konden vogels in alle rust hun eieren uitbroeden.

Tijdens het werk zijn erfenissen uit het verleden boven water gekomen. Zo zijn enkele stalen roeiboten en grote brokken betonpuin aangetroffen. Deze laatste zijn vermoedelijk afkomstig van een voormalige sluis. Van de bootjes is niet bekend hoe ze daar terecht zijn gekomen.

Na het werk aan de dijk is het schor weer hersteld. De nieuwe glooiing en het onderhoudspad zijn afgestrooid met grond. Na het werk aan de dijk is de schorrenklei weer teruggelegd. Zo kan het schor zich snel herstellen.

Poortvliet-, Nieuw Strijen-, Klaas van Steeland- en Schakerloopolder

Dit is het tweede dijktraject dat op Tholen werd aangepakt. De breuksteen, nodig om de bekleding te versterken, werd via het water aangevoerd en met hoog water gelost. Omdat het om grote hoeveelheden steen ging, zou aanvoer met vrachtwagens te veel overlast voor de omgeving hebben veroorzaakt. De zorgvuldig gekozen transportroute voor overig materiaal werd tijdelijk ook gebruikt door werkverkeer bestemd voor een werk van provincie Zeeland. De grote hoeveelheid vrachtverkeer leidde in de omgeving tot verwarring. Dit is in overleg met omwonenden snel opgelost. Het eerste gedeelte - van de Oesterdam tot en met het haventje Strijenham - was al voor de bouwvak af. Op het stuk van het haventje tot aan het strand Schelphoek werd pas vanaf 1 juli gewerkt. Toen was de bruine Kiekendief uitgebroed en had hij

genoeg tijd gehad om zijn jongen ongestoord groot te brengen. Bij de voormalige sluis werd een tijdelijke dijkovergang aangelegd. Zo kon het vrachtverkeer de dijk oversteken zonder overlast te veroorzaken voor de daar gelegen dijkwoning en het oude gemaal.

Bij de strandjes en camping De Striene is een groene berm aangelegd. Deze is beter geschikt voor recreatie dan asfalt. In overleg met de camping is het onderhoudspad afgesloten. Het bestaande fietspad op de kruin van de dijk blijft open.

Polder Burgh en Westland

Dankzij het droge voorjaar heeft de aannemer hier vlot kunnen doorwerken. Op 1 juli was zelfs de fietsroute tussen de haven van Burghsluis en de Westbult al open.

Op 9 juni hield Rijkswaterstaat een open dag bij Polder Burgh en Westland. Belangstellenden kregen tekst en uitleg over het werk aan de dijk. Door het breken van puin kwam veel stof vrij. Dit gaf wat overlast voor omwonenden. In overleg met de omgeving is snel een oplossing gevonden: door het puin met water te besproeien ontstond minder stof.

Een deel van het onderhoudspad (aan de kant van de Oosterscheldekering) is niet meer open voor fietsers. Dit omdat vogels daar rust nodig hebben. De tijdelijke afrit van de N57 is weer afgesloten om illegaal gebruik te voorkomen. Het plateau bij de Oosterscheldekering heeft een nieuwe laag schelpen gekregen. Het is een aantrekkelijke plek voor bepaalde soorten vogels om te broeden. Ook de zeldzame rugstreeppadden kregen bij dit werk speciale aandacht: met schermen werd voorkomen dat ze tussen het werkverkeer terecht kwamen.

Snoodijkpolder

Dit dijkvak bij Wemeldinge is opgeknapt over een lengte van anderhalve kilometer. De werkzaamheden zijn in februari van start gegaan en waren in april al weer klaar. Alles was zo gepland dat de pleziervaart geen hinder zou hebben van het werk.

Aan de havenkant kreeg de dijk een extra nieuwe laag stenen en gietasfalt. Voor dit werk hoefde de dijk niet opengedoken te worden, waardoor al voor het einde van het stormseizoen begonnen kon worden. Later werd aan de buitenkant van de dijk de oude bekleding helemaal vervangen, door nieuwe betonzuilen.

Het nabijgelegen strandje was tijdens de werkzaamheden niet toegankelijk, maar werd na afloop weer in de oude staat hersteld. De havendam aan de dijk is een populaire duiklocatie. In overleg met de

plaatselijke duikvereniging is voor de duikers een speciale trap met staanders aangelegd.

Ruim voor aanvang van het werk zijn op de dijk diverse afzettingen geplaatst om te voorkomen dat vogels, zoals de bontbekplevier, er zouden gaan broeden.

Vliete- en Thoornpolder

De glooiing achter de dijk langs camping De Roompot was in de loop van de tijd ondergestoven door het nabijgelegen duingebied. Om het werk aan de dijk uit te kunnen voeren moest daarom eerst het zand worden weggehaald. Dit zand is tijdelijk aan de kant gelegd. Ook is er zo'n 20.000 vierkante meter struikgewas verwijderd. Dit is versnipperd en later over het zand verspreid om verstuing daarvan te voorkomen. Natuurlijk zijn ook weer nieuwe bomen geplant. Deze groeien al goed.

Om de natuur verder te beschermen is de bovenste laag zand apart gehouden en na afronding van het

werk als toplaag teruggebracht. Dit zand bevat namelijk veel zaden en wortels van onder andere de zeldzame Zeelathyrus. Alle betrokkenen zijn benieuwd of deze volgend jaar weer terug zal komen.

Westelijke Sloehavendam en Schorerpolder

Bij de Westelijke Sloehavendam is de bestaande steenbekleding van basalt en graniet deels vervangen en deels overlaagd met breuksteen en gietasfalt. Het werk bij het strandje bij de Sloehavendam was al half mei klaar. Hierdoor konden recreanten er in het zomerseizoen weer gebruik van maken. Om het strandbezoekers verder zo gemakkelijk mogelijk te maken, was aan de binnenzijde van de dijk een tijdelijke parkeerplaats aangelegd. Via een speciaal aangelegde trap over de dijk konden recreanten het strand bereiken. Sinds de afronding van het werk kunnen bezoekers van de dam en het strandje hun auto weer op de dam parkeren.

Helaas is er wat overlast geweest voor fietsers die langs de Zuidwatering van Vlissingen naar Ritthem fietsten. Zij werden omgeleid omdat het werkterrein vanwege de veiligheid was afgesloten. Nu kan er weer volop gefietst worden: het onderhoudspad is daarvoor opengesteld.

Sloehaven Van Cittershaven

Dit dijktraject grenst direct aan de Total raffinaderij in Vlissingen. Dit maakte het werken aan de glooiing vooral logistiek lastig. In het werkgebied liggen diverse steigers voor het verladen van olieproducten van Total. Hierdoor golden een flink aantal aanvullende veiligheidseisen. Zo mocht er bij het aanmeren van schepen in een straal van 100 meter rondom de steiger niet gewerkt worden. Verder moesten alle bouwmaterialen over het water aangevoerd worden om schade aan een aanwezige leidingstraat te voorkomen.

Belangrijk bij dit dijktraject was het afstemmen van alle werkzaamheden met de raffinaderij. Wekelijks vond overleg plaats over de planning en verder was er dagelijks contact over lopende zaken. Door dit voortdurend overleg is het werk prima verlopen. Het totale werk is in een vrij korte periode uitgevoerd: binnen twee maanden was het werk grotendeels af. Het meeste werk is tijdens een onderhoudsstop van Total uitgevoerd. Tijdens deze stop werden er beduidend minder producten verladen, waardoor langer en sneller gewerkt kon worden.

Deze krant werd op milieuvriendelijk houtvrij recycled papier vervaardigd.

Colofon

Dit is de informatiekant over het project Zeeweringen. Rijkswaterstaat Zeeland voert dit project sinds 1996 uit in samenwerking met waterschap Zeeuws-Vlaanderen en waterschap Zeeuwse Eilanden.

Redactie projectbureau Zeeweringen

Opmaak men@work

Redactieadres projectbureau Zeeweringen
Postbus 1000
4330 ZW Middelburg
T (0118) 62 13 70
F (0118) 62 19 93
www.zeeweringen.nl

Waterschap
Zeeuws-Vlaanderen

Waterschap
Zeeuwse Eilanden

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Rijkswaterstaat